

SFS 1999:890

Utkom från trycket
den 30 november 1999

Lag om försäkringsverksamhet under krig eller krigsfara m.m.;

utfärdad den 18 november 1999.

Enligt riksdagens beslut¹ föreskrivs följande.

1 kap. Inledande bestämmelser

1 § Är Sverige i krig skall 2 kap. 1–3 §§, 3 kap. 3, 6, 7 och 9–11 §§ samt 4 kap. 1, 2 och 4 §§ tillämpas.

2 § Är Sverige i krigsfara eller råder det sådana utomordentliga förhållanden som är föranledda av att det är krig utanför Sveriges gränser eller av att Sverige har varit i krig eller krigsfara, får regeringen föreskriva att de bestämmelser som anges i 1 § skall tillämpas.

En sådan föreskrift skall underställas riksdagen inom en månad från utfärdandet. Föreskriften upphör att gälla, om den inte underställs riksdagen i rätt tid eller om riksdagen inte godkänner den inom två månader från det att den underställdes.

3 § Regeringen skall föreskriva att de bestämmelser som anges i 1 § inte skall tillämpas, när det inte längre råder sådana förhållanden som anges i 2 § första stycket.

4 § Med *krigsförhållanden* avses i denna lag att Sverige är i krig eller krigsfara eller att det råder sådana utomordentliga förhållanden som är föranledda av att det är krig utanför Sveriges gränser eller av att Sverige har varit i krig eller krigsfara.

2 kap. Försäkringsrörelse

1 § Finansinspektionen får förverka en beviljad koncession om det kan antas att försäkringsgivaren på grund av rådande krigsförhållanden under en längre tid inte kommer att kunna infria sina försäkringsavtal om risker som är belägna här i landet.

Om ett antagande enligt första stycket gäller en utländsk försäkringsgivare med hemland inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES), får Finansinspektionen förbjuda denne att fortsätta sin marknadsföring och att

¹ Prop. 1998/99:85, bet. 1998/99:FiU18, rskr. 1998/99:226.

ingå nya försäkringsavtal om risker som är belägna här i landet eller, när det gäller livförsäkring, om försäkringsåtaganden som skall fullgöras här i landet.

Om ett ärende som avses i första eller andra stycket är av principiell betydelse eller av särskild vikt, skall det prövas av regeringen. Regeringens prövning sker efter anmälan av Finansinspektionen.

2 § Regeringen får meddela föreskrifter som avviker från bestämmelserna i försäkringsrörelselagen (1982:713), lagen (1998:293) om utländska försäkringsgivares verksamhet i Sverige och lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag.

Finansinspektionen får besluta att en försäkringsgivare får avvika från bestämmelser i någon lag som anges i första stycket eller från föreskrifter som meddelats med stöd av sådan lag eller med stöd av denna lag.

3 § Finansinspektionen får besluta att ett svenskt försäkringsbolag får avvika från bestämmelser i bolagsordningen.

4 § En försäkringsgivare skall senast två år efter det att ett krigsförhållande upphört upprätta ett särskilt krigsbokslut för försäkringar som omfattats av krigsansvarighet enligt 3 kap. 1 och 2 §§.

Närmare föreskrifter om krigsbokslut meddelas av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer.

5 § Under krigsförhållanden och till dess krigsbokslut upprättats får återbäring inte gottskrivas livförsäkringstagare och beslut inte fattas om vinstutdelning till aktieägare eller garantier i livförsäkringsbolag.

3 kap. Försäkringsavtal

Personförsäkring

1 § En försäkringsgivare får inte i avtal om direkt personförsäkring med svensk medborgare eller utlänning med hemvist i Sverige göra förbehåll om att försäkringen inte gäller för dödsfall eller fall av invaliditet som inträffar till följd av en krigshandling under tid då det råder krigsförhållanden i Sverige (krigsansvarighet).

Första stycket skall dock inte gälla för försäkringar som meddelas då krigsförhållanden råder om inte regeringen föreskriver något annat.

2 § I fall som avses i 1 § första stycket gäller bestämmelserna i 3–5 §§. Dessa bestämmelser gäller också, om ett avtal om direkt personförsäkring omfattar krigsansvarighet i vidare mån än som anges i 1 § första stycket och något annat inte har avtalats.

3 § En försäkringsgivare får ta ut tilläggspremier (krigspremier) för personförsäkringar som omfattas av krigsansvarighet om det krävs för att täcka sådana merkostnader som kan förväntas uppstå på grund av en ökad risk för försäkringsfall bland dessa försäkringstagare.

Krigspremien för en försäkring skall fastställas särskilt för liv-, sjuk- och olycksfallsförsäkring i förhållande till försäkringens löpande premie och får inte överstiga hälften av denna.

4 § En försäkringsgivare får fram till dess att ett krigsbokslut upprättats skjuta upp utbetalningen av en del av ersättningen från en personförsäkring som omfattas av krigsansvarighet. Endast om det finns synnerliga skäl får dock mer än hälften av en förfallen försäkringsersättning hållas inne.

5 § Om förlust uppstått på grund av krigsansvarigheten och förlusten inte skäligen kan täckas genom att bolagets förlusttäckningsmedel tas i anspråk, får försäkringsgivaren sedan ett krigsbokslut upprättats utjämna bristen genom att sådana försäkringsersättningar som hållits inne enligt 4 § sätts ner i förhållande till försäkringarnas risksummor.

Ett beslut om utjämning enligt första stycket skall godkännas av Finansinspektionen.

6 § Regeringen får i fråga om livförsäkring meddela föreskrifter om rätt för försäkringsgivare att, med avvikelse från försäkringsvillkor, skjuta upp utbetalning på grund av återköp och vägra belåning av försäkringar. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får besluta att en försäkringsgivare får göra en sådan avvikelse som avses i första stycket.

Skadeförsäkring

7 § Regeringen får beträffande avtal om skadeförsäkring meddela föreskrifter om

1. upphörande under viss tid eller tills vidare av försäkringsgivares ansvar för vissa slag av meddelade försäkringar, varvid det skall anges vad som skall gälla i fråga om försäkringstagarnas rätt,
2. storleken av försäkringstagarnas självrisk,
3. oförändrat ansvar för försäkringsgivare enligt försäkringsavtal till den del avtalet omfattar försäkring på byggnad som hör till fast egendom eller tomt-rätt, trots att försäkringstagaren inte betalat förnyelsepremie enligt avtalet.

8 § För en försäkringsgivares fordran på sådan obetald premie som avses i 7 § 3 gäller förmånsrätt enligt 6 § 1 och 7 § 2 förmånsrättslagen (1970:979).

Gemensamma bestämmelser

9 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om anstånd för

1. försäkringstagare att under viss tid betala försäkringspremie som är förfallen till betalning,
2. försäkringsgivare att under viss tid betala ut försäkringsersättning som förfallit till betalning.

10 § Regeringen får meddela föreskrifter om avvikelser från bestämmelser om försäkringsgivares meddelande till försäkringstagare och från bestämmelser och försäkringsvillkor som är beroende av sådana meddelanden.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får medge en försäkringsgivare att avvika från bestämmelser och villkor som anges i första stycket.

11 § Regeringen får meddela föreskrifter om avvikelser från 9 och 16 §§ trafikskadelagen (1975:1410).

4 kap. Statlig försäkring

Försäkring mot krigsrisk m.m.

1 § Staten får meddela skadeförsäkring på transportområdet mot

1. krigsrisk och

2. risk att egendom läggs under embargo eller uppbringas eller utsätts för annan liknande åtgärd av främmande stat eller av den som där har tagit eller försöker ta makten.

Försäkring mot risker som avses i första stycket får staten också meddela i fråga om egendom som har lagrats i utlandet för införsel till Sverige eller i anslutning till utförsel från Sverige.

2 § Staten får avge återförsäkring av sådana försäkringar som har meddelats enligt 1 §.

3 § Lagen (1927:77) om försäkringsavtal gäller inte i fråga om försäkring enligt 1 §.

Återförsäkring

4 § Staten får motta återförsäkring av skadeförsäkring.

Krigsförsäkringsnämnden

5 § Ärenden om försäkring enligt 1, 2 och 4 §§ handläggs av Krigsförsäkringsnämnden. Nämnden får meddela sådan försäkring endast när det är av väsentlig betydelse för försvarsansträngningarna, folkförsörjningen eller näringslivet.

Krigsutbrottsavtal m.m.

6 § Krigsförsäkringsnämnden får, med avseende på den tid det råder krigsförhållanden, träffa avtal med försäkringsgivare om övertagande av sådana löpande försäkringar som avses i 1 § (krigsutbrottsavtal).

Nämnden får också, med avseende på motsvarande tid som anges i första stycket, träffa avtal med försäkringsgivare om återförsäkring som avses i 4 § (återförsäkringsavtal).

Avtal enligt första eller andra stycket skall underställas regeringen för godkännande om det innebär annat än en mindre avvikelse från ett redan gällande avtal.

SFS 1999:890

5 kap. Överklagande

1 § Finansinspektionens beslut enligt 2 kap. 1 § får överklagas till kamrarrätten.

Krigsförsäkringsnämndens beslut i försäkringsärenden enligt denna lag får inte överklagas.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2000.

Genom lagen upphävs

1. lagen (1959:73) med vissa bestämmelser om inländsk försäkringsrörelse vid krig m.m.,
2. lagen (1959:74) med vissa bestämmelser om utländsk försäkringsrörelse här i riket vid krig m.m.,
3. lagen (1959:118) om krigsansvarighet för liv- och invaliditetsförsäkring och
4. lagen (1960:22) om statlig krigsförsäkring.

På regeringens vägnar

INGELA THALÉN

BOSSE RINGHOLM
(Finansdepartementet)

